

Staden som främjare av klimat- och naturmål

16.8.2022

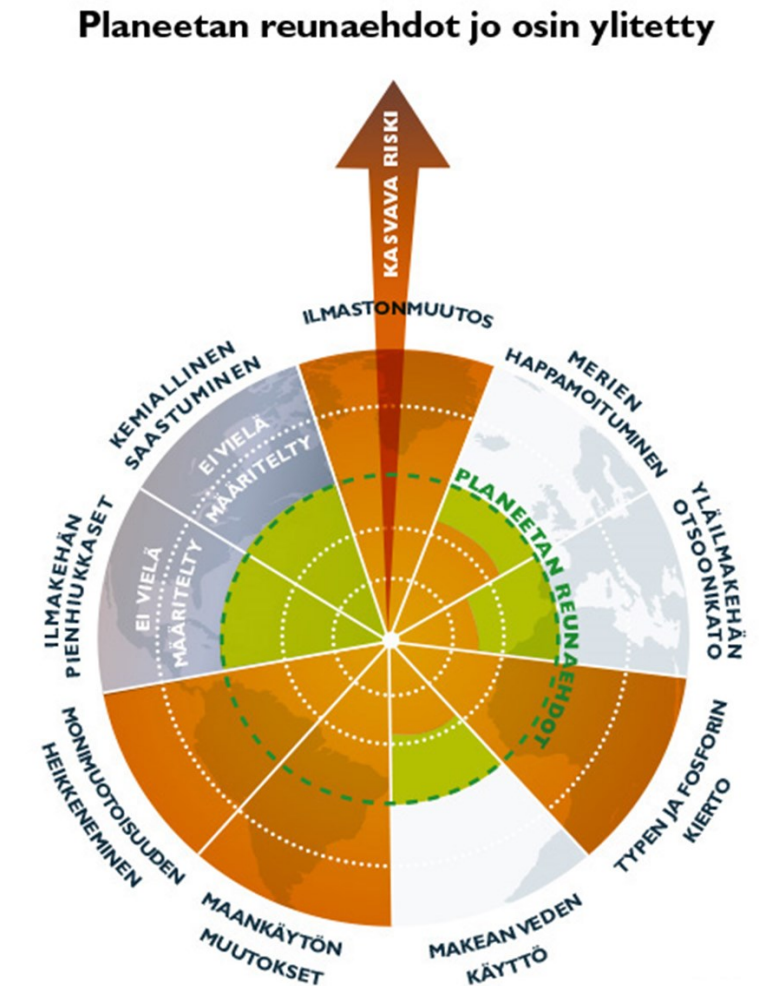
Anna von Zweygbergk och Jarkko Leka, Valonia

JORDENS GRÄNSER och nya möjligheter

- Gränserna för jordens bärkraft är uppnådda. Den pågående klimatförändringen och artförlusten handlar om en radikal förändring av förhållandena på jorden.
- Landskapet Egentliga Finland har som mål att vara klimatneutralt senast 2035.
  - Bakom målet ligger klimatavtalet från Paris och EU:s mål om klimatneutralitet 2050.
  - Bakom naturmålen ligger EU:s strategi för biologisk mångfald 2030.
- 80 % av finländarna bor i en kommun som redan har satt upp ett klimatmål.
- Finland är på väg att ställas om till ett koldioxidsnålt samhälle. Omställningen sker inom alla sektorer och i alla delar av landet.
  - För dem som är aktiva finns även stöd och finansiering tillgängliga.

=> Ett klimat- och miljöprogram hjälper till med prioritering, uppföljning och kommunikation.

Lähde: Steffen ym. 2019, © SYKE & SITRA

Förlusten av den biologiska mångfalden hotar livsmiljöerna

- Naturens tillstånd i Finland försämras – 12 % av arterna och upp emot hälften av naturtyperna i vårt land är hotade.
- Den största orsaken till förlusten av den biologiska mångfalden är att livsmiljöer försvinner till följd av ändrad markanvändning samt jord- och skogsbruk.
- Belastningen på vattendragen och Skärgårdshavet försämrar undervattensnaturens tillstånd.
- Utvecklingen kan vändas – det kräver skydd, restaurering och förändringar i verksamhetsätten.

Vad händer i Egentliga Finland?

Från vision till åtgärder – Egentliga Finland förverkligar ett klimatneutralt Finland 2035

Egentliga Finlands klimatvision 2035:

Klimatneutralt Egentliga Finland är ett livskraftigt landskap där man fördomsfritt har utvecklat och tagit i bruk klimathållbara lösningar med tillit till kompetens, samarbete och gemensamt ansvar.

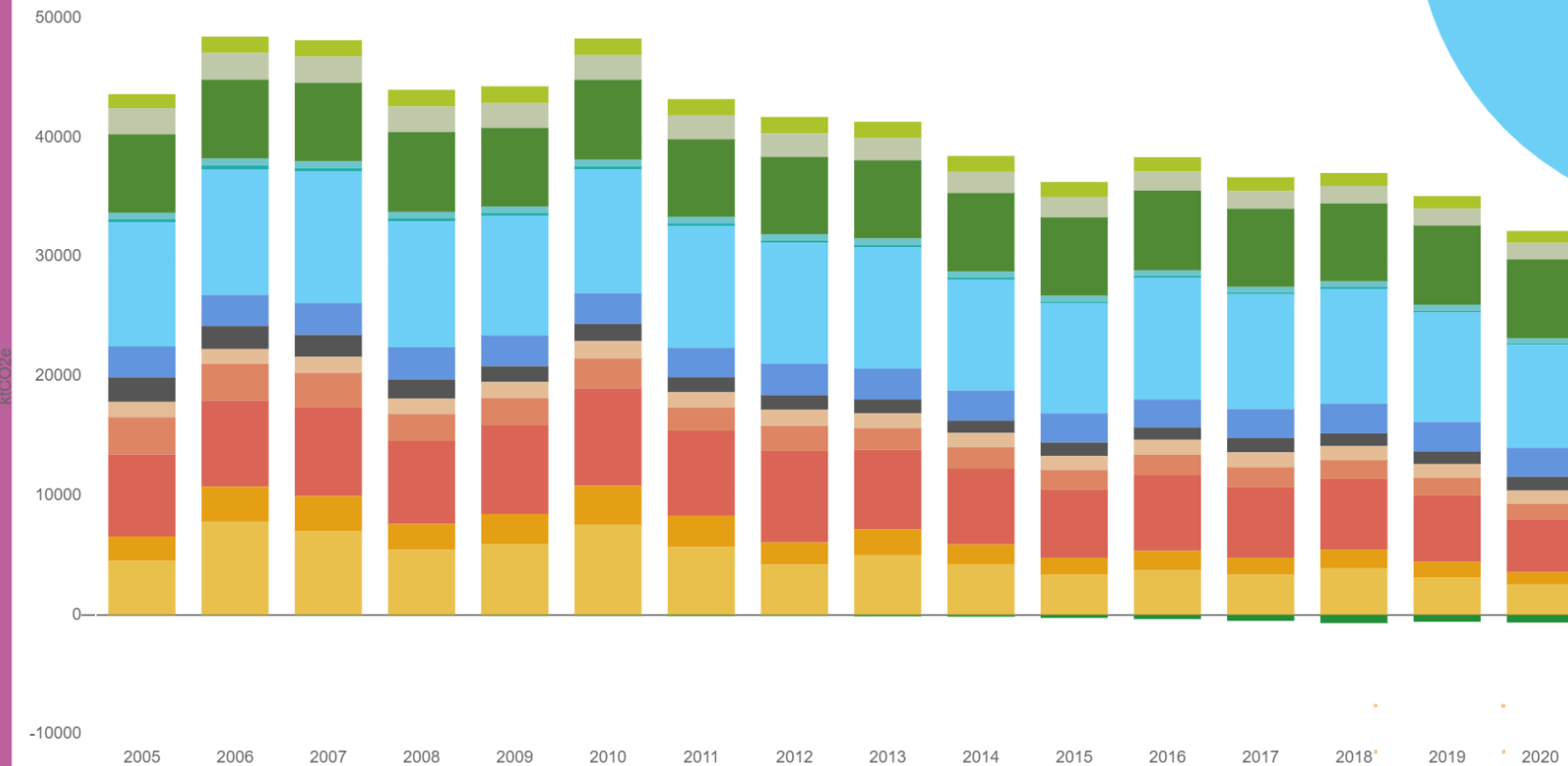
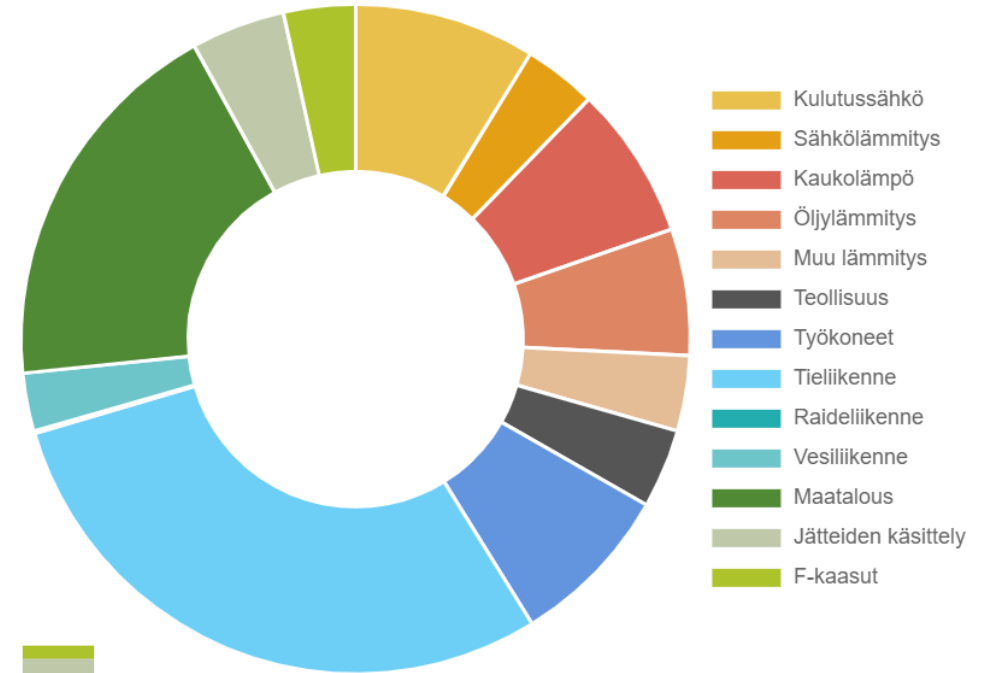
Klimatarbetet stöder kommunernas och företagens livskraft och invånarnas livskvalitet.

Egentliga Finlands klimatfärdplan innehåller mål och åtgärder som behövs för att uppnå klimatneutralitet.

Utsläppsutvecklingen i Egentliga Finland 2005–2020

-39 %

Jfr alla kommuner -31 %

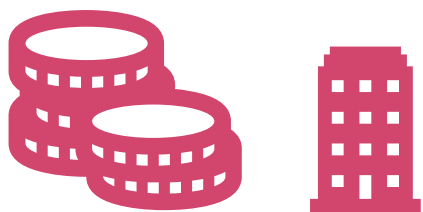
Kommunens roll i klimat- och naturarbetet

VALONIA

En kommun är mer än dess egna verksamheter

Upphandling och investeringar är ett konkret sätt att påverka utsläppen på lång sikt.

- Direkta utsläppseffekter, t.ex. energieffektiva lösningar
- Indirekta effekter på utsläppen i och med företag, invånare och utvecklingsverksamhet

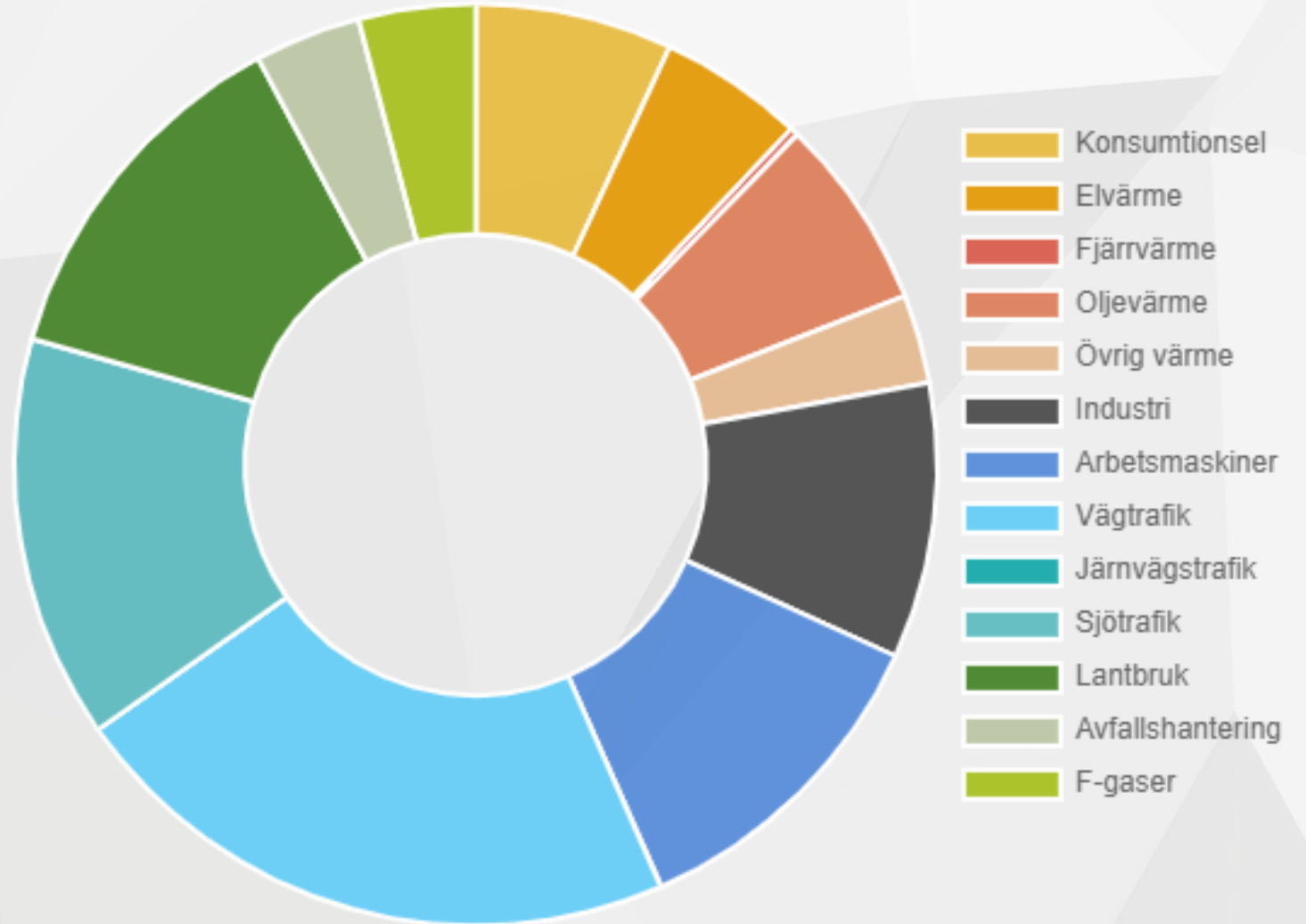
Påverkan av **en kommunorganisations egna verksamheter** på utsläppen inom det geografiska området är i allmänhet 5–10 %.

För att uppnå dessa mål krävs **en aktiv roll mot företag, invånare och föreningar.** *

- * 84 % av de finländska industriföretagen betraktar klimatneutralitet och koldioxidsnåla produkter som en källa till strategisk konkurrenskraft (Sitra)

UPPDELNING AV UTSLÄPPEN 2020 — PARGAS

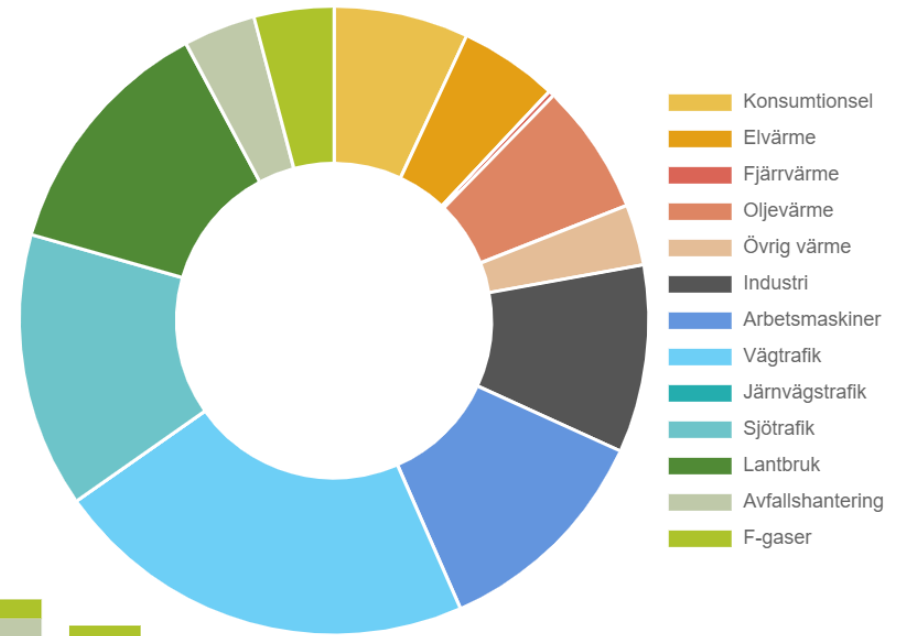
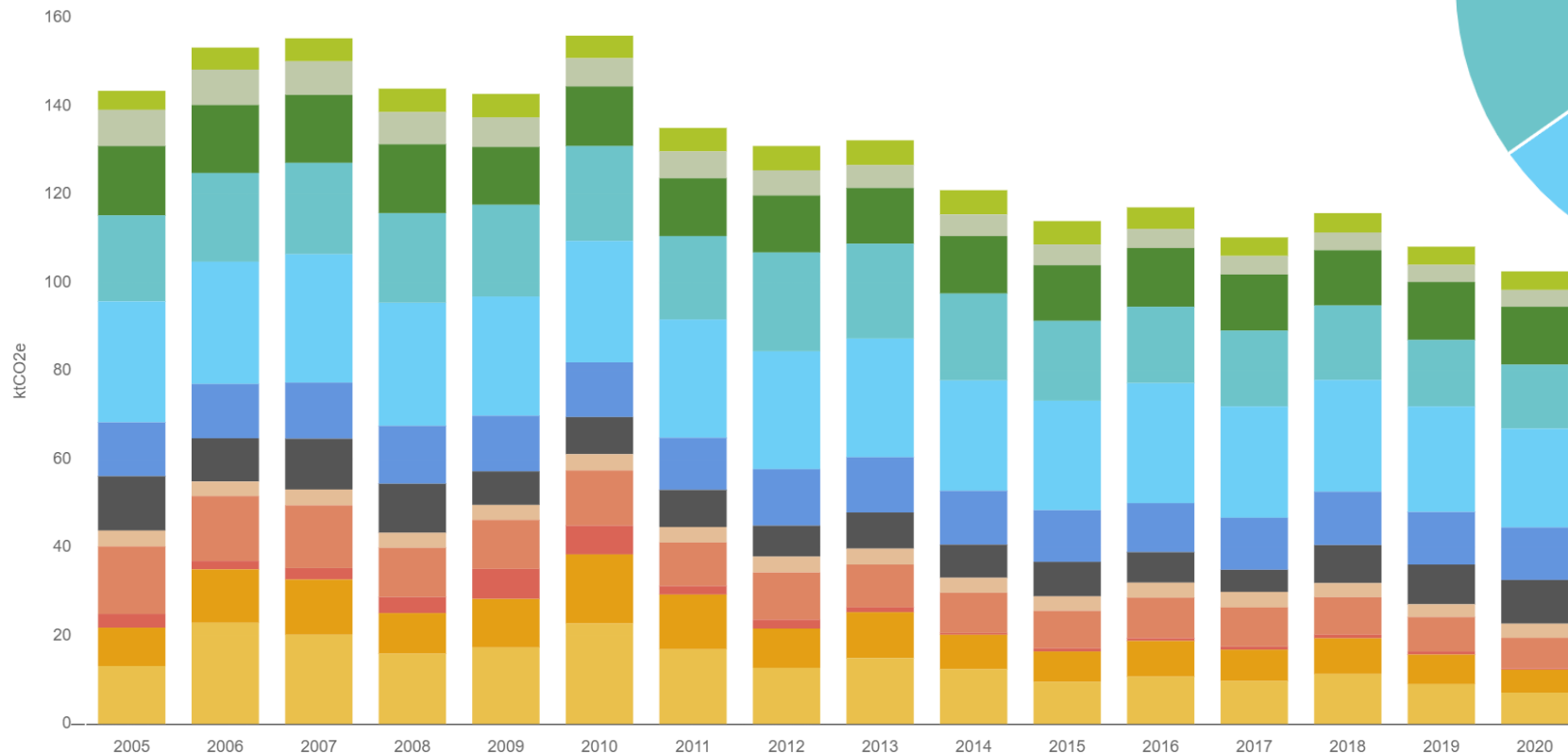

För vilka
utsläpp är
kommunernas
roll särskilt
viktig?

Lösningar för uppvärmning
Lösningar inom trafik
Markanvändning
Upphandling av el
Energieffektivitet

Utsläppsutvecklingen i Pargas 2005–2020

UPPDELNING AV UTSLÄPPEN 2020 — PARGAS

Utsläppen totalt: -29 %
Per invånare: -28 %

Ett axplock angående läget i dag

- Utsläpp från trafiken spelar en stor roll
  - Åtgärder behövs både för att minska antalet fordonskilometer (satsningar på gång- och cykeltrafik, kollektivtrafikförbindelser) och för att ställa om drivmedel (laddningsinfra)
- Det väsentliga är att minska behovet av fossil energi överallt, på olika sätt
  - Accentueras och accelererar i det rådande världsläget
- Den byggda miljön är i centrum – 76 % av byggnadernas utsläpp kommer från förbrukningen vid användning
  - Inte bara stadens fastigheter, utan alla – förbättra energieffektiviteten, frångå olja

- Anpassningen till klimatförändringen blir allt viktigare

Utdrag ur processerna med klimat- och miljöprogram i kommuner

---

- Programarbete pågår i flera kommuner i Egentliga Finland
- Det vanligaste klimatmålet är det s.k. **HINKU-målet**, en minskning av utsläppen med 80 % fram till 2030
- Kommunerna kommer att få nya skyldigheter och incitament -> uppdatering av klimatlagen
- Det behövs verifierbara, verkningsfulla åtgärder
  - Åtgärder på flera nivåer -> förutsätter planmässighet och uppföljning
  - Handlingslinjer fastställs på strategisk nivå och förankras i enheterna och i samarbete med aktörsfältet
  - Uppföljning och indikatorer ger upphov till diskussion

Kommunen som genomförare av miljöprogrammet

- Kommunen har möjlighet att genomföra åtgärder som stödjer mångfald och miljöskydd på sin mark både i den bebodda miljön och i naturmiljön.
  - Skogsplanering med multipla mål: naturskydd, rekreativ användning, kolinbindning m.m.
  - Grönområden: naturvårdsängar, ökad mängd rötträd
  - Inrättande av naturskyddsområden (t.ex. METSO)
- Kommunen kan stödja det miljöarbete som föreningar och kommuninvånare tar fram idéer för, planerar och utför: understöd, invånarbudgetering -> ökad delaktighet bland kommuninvånarna

Kommunen som genomförare av miljöprogrammet

- Kommunen kan delta i projekt som förbättrar miljöns tillstånd (t.ex. programmet HELMI)
- Det lönar sig att kommunicera om kommunens miljöarbete
- Kommunen kan föregå med gott exempel och samarbeta t.ex. med skogsägarna -> miljöarbetet utvidgas till hela kommunens område

Tack!

Anna von Zweybergk
Klimatexpert
anna.zweybergk@valonia.fi

Jarkko Leka
Vatten- och naturexpert
jarkko.leka@valonia.fi

Tilaa uutiskirjeemme!
valonia.fi/uutiskirje

Workshop: Målen för Pargas klimat- och miljöprogram

VALONIA

Anvisningar för workshopdelen

- Programmets spetsteman har valts ut bland de utvecklingsobjekt som röstats fram som de viktigaste i invånarenkäten
  - Skärgårdshavet
  - Biologisk mångfald
  - Energi
  - I trafiken
- Grupparbete (World Café):
  - Gå runt från bord till bord fritt utgående från eget intresse
  - På varje bord för de olika diskussionsteman finns ett papper med ett samlat axplock ur stadens strategi och invånarenkäten. Utifrån dem dryftar man under workshopen hur åtgärderna ska genomföras, vilka nya åtgärder som behövs och hurdant samarbete som behövs.

Tema 1: Skärgårdshavet

Ett axplock ur strategin

- Vi utvecklar bättre lösningar för återvinning, avfallshantering, slamhantering och septik tillsammans med andra aktörer. (Hållbar vardag)
- Vi utvecklar miljöfostran för alla åldrar och medvetenheten om hur man kan leva hållbart i skärgården.
- Vi utvecklar och stärker samarbetet med aktörer som jobbar med hållbarhet.
- Vi tar en aktiv roll i att värna om Skärgårdshavet.
- Vi gör vårt miljöarbete mera synligt utåt.
- Vi utvecklar nya samarbeten med högskolor för att stärka forskningen om skärgårdsområden. (Skapa tillsammans)

Ett axplock ur invånarenkäten:

- Motverka nedskräpning
- Samarbete och konkreta åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten
- Främja åtgärder som förhindrar näringsämnen och skadliga ämnen från att rinna ut i vattendrag

Tema 1: Skärgårdshavet

Hur får man dessa åtgärder genomförda?

Vilka nya åtgärder behövs?

Vilka ska stärkas?

Hurdant samarbete behövs?

Tema 2: Biologisk mångfald

Utdrag ur strategin:

- Vi är en aktiv aktör i pilotprojekt och initiativ som främjar hållbarhet i boendet och vardagen.
- Vi gör vårt miljöarbete mera synligt utåt.
- Vi utvecklar miljöfostran för alla åldrar och medvetenheten om hur man kan leva hållbart i skärgården.
- Vi utvecklar och stärker samarbetet med aktörer som jobbar med hållbarhet.

Utdrag ur invånarenkäten:

- Skydda lokalt värdefulla naturområden
- Plantera pollineringsvänliga växter
- Restaurera och vårda vårdbiotoper
- Beakta den biologiska mångfalden i markanvändningen

Tema 2: Biologisk mångfald

Hur får man dessa åtgärder genomförda?

Vilka nya åtgärder behövs?

Vilka ska stärkas?

Hurdant samarbete behövs?

Tema 3: Energi

Ett axplock ur strategin

- Vi erbjuder rådgivning i energifrågor.
- Vi utreder möjligheten till och tar i bruk alternativa energiformer.
  - Vilka praktiska åtgärder?
- Nya bygg- och renoveringsprojekt evalueras utifrån hur hållbara, koldioxidneutrala och energieffektiva de är.

Ett axplock ur enkäten:

- Energianvändning i stadens fastigheter

Tema 3: Energi

Hur får man dessa åtgärder genomförda?

Vilka nya åtgärder behövs för att minska energibehovet och öka produktionen av förnybar energi?

Vilka ska stärkas?

Hurdant samarbete behövs?

Tema 4: I trafiken

- Kollektivtrafik och gång- och cykelleder som viktigaste utvecklingspunkter
- Ett axplock ur strategin – hur ska dessa genomföras?
  - Vi skapar koncept/modell för hållbart boende i Pargas i samarbete med andra aktörer.
  - Vi jobbar för utvecklingen av kollektivtrafiken, infrastrukturen och modern rörlighet i skärgården.
  - Vi koordinerar, kommunicerar och förverkligar framtidens behovsbaserade nät av skärgårdsförbindelser.
  - Vi jobbar för utveckling av nya leder för gång- och cykeltrafik.
  - Vi utvecklar nya koncept och färdiga paket för hållbar året-om-turism i skärgården tillsammans med lokala företag.

Tema 4: I trafiken

Hur får man dessa åtgärder genomförda?

Vilka nya åtgärder behövs för att underlätta hållbar rörlighet?

Vilka ska stärkas?

Hurdant samarbete behövs?

Avslutande diskussion och sammanfattning

- *Hur ska åtgärderna genomföras och målen uppnås tillsammans?*
- *Hurdant samarbete kommer att behövas i framtiden?*